

**Protokół
z VII posiedzenia Regionalnej Sieci Tematycznej dla Województwa Mazowieckiego
w dniu 3 października 2011 roku**

Informacje ogólne

W dniu 3 października 2011 r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie (UMWM) odbyło się VII posiedzenie Regionalnej Sieci Tematycznej dla Województwa Mazowieckiego (RST). W spotkaniu uczestniczyły 34 osoby: 9 członków RST, 8 zastępców członków RST, 3 ekspertów oraz 14 obserwatorów (lista obecności stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu). Do głosowania uprawnionych było 15 osób, kworum niezbędne do podejmowania decyzji wynosiło 12 osób.

1. Otwarcie obrad

Otwarcia posiedzenia dokonał Wiceprzewodniczący RST - pan Leszek Król.

2. Przyjęcie porządku obrad

Wiceprzewodniczący RST przedstawił proponowany porządek posiedzenia. Członkowie RST przez aklamację przyjęli poniższy porządek obrad:

1. Otwarcie obrad.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Zaprezentowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej” – przedstawiciel Miasta Stołecznego Warszawy.
4. Zaprezentowanie opinii eksperta dokonującego oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej” – pani Małgorzata Kuś-Konieczna.
5. Dyskusja nad zatwierdzeniem strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej” w kształcie, w którym została złożona, zatwierdzeniem warunkowym, bądź odrzuceniem strategii – podjęcie uchwały.
6. Zaprezentowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „FABER – Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych” – przedstawiciel Miasta Stołecznego Warszawy.
7. Zaprezentowanie opinii eksperta dokonującego oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „FABER – Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych” – pani Iwona Kowalska.
8. Dyskusja nad zatwierdzeniem strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „FABER– Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych” w kształcie, w którym została złożona, zatwierdzeniem warunkowym, bądź odrzuceniem strategii – podjęcie uchwały.
9. Przerwa.
10. Zaprezentowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój” – przedstawiciel Stowarzyszenia Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL z siedzibą w Warszawie.
11. Zaprezentowanie opinii eksperta dokonującego oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój” – pan Antoni Rutka.
12. Dyskusja nad zatwierdzeniem strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój” w kształcie, w którym została złożona, zatwierdzeniem warunkowym, bądź odrzuceniem strategii – podjęcie uchwały.
13. Sprawy różne.
14. Zakończenie obrad.

3. Zaprezentowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej”.

Pani Magdalena Arczewska – Uniwersytet Warszawski przedstawiła prezentację „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej” (stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu). Powiedziała, iż celem ogólnym omawianego projektu jest zwiększenie trwałości i wzmocnienie potencjału instytucji ekonomii społecznej (IES) działających na rzecz społeczności lokalnych poprzez wypracowanie i przetestowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla tych organizacji. Poinformowała, iż w ramach projektu zostaną wypracowane cztery innowacyjne produkty finalne. Celami szczegółowymi projektu są: poprawa jakości działania i potencjału organizacyjnego IES działających na terenie miasta, głównie poprzez zwiększenie elastyczności finansowej IES oraz poprawa trwałości i stabilności funkcjonowania IES działających na rynkach lokalnych, przede wszystkim poprzez integrację międzysektorową i wprowadzenie alternatywnych form działania organizacji w sferze ekonomii społecznej. Nadmienila, iż w ramach przeprowadzonych badań w projekcie oraz innych związanych z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych zdiagnozowano, że głównymi problemami dotyczącymi organizacji pozarządowe są: brak płynności finansowej, niewystarczające zasoby środków oraz brak odpowiednich ofert pożyczkowych i kredytowych. W kwestii uwagi eksperta dotyczącej przeformułowania i kwantyfikacji celów projektu pani Magdalena Arczewska powiedziała, iż cel ogólny i cele szczegółowe nie mogą być skwantyfikowane. Dodała, iż poprzednia wersja generatora wniosków aplikacyjnych nie wymagała kwantyfikacji celów. Zmiana opisu celów, aby były kwantyfikowalne nie przyniesie zasadniczych korzyści, gdyż omawiany projekt innowacyjny testujący, poszukujący nowych rozwiązań ma duży potencjał, gdyż beneficjent zamierza pokazać, że poprzez jego realizację można zmienić podejście do partnerstwa publiczno-społecznego. Podkreśliła, iż nie jest tak, że projekt i jego cele nie są w żaden sposób skwantyfikowane, ponieważ w omawianej strategii określone są wskaźniki oddziaływania, wskaźniki rezultatu i wskaźniki produktu, które wskazują ile osób będzie przeszkolonych, jakie powstaną produkty, ile osób dowie się o projekcie oraz w jaki sposób i w jakim obszarze projekt będzie upowszechniany. Dodała, iż celem wprowadzenia innowacji jest wielowymiarowe i długofalowe wsparcie IES, co w znacznym stopniu pokrywa się z celami projektu. Pożądanym stanem docelowym po wprowadzeniu innowacji będzie zwiększenie trwałości i stabilności IES poprzez wprowadzenie czterech produktów finalnych:

1. Produkt I – *Instrument Finansowy w postaci systemu pożyczkowo/poręczeniowego wspierającego płynność finansową Instytucji Ekonomii Społecznej* – zostanie wdrożony przez dwóch partnerów - Bank Ochrony Środowiska S.A. i Polsko-Amerykański Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich. Innowacyjność powyższego produktu polega na tym, iż m.st. Warszawa będzie mogło poręczać kredyt lub pożyczkę zaciąganą przez organizacje pozarządowe oraz przekazywać instytucjom bankowym historię współpracy z danym podmiotem. Pani Magdalena Arczewska w kwestii uwagi eksperta dotyczącej niewskazania minimalnej liczby podmiotów IES, które wezmą udział w testowaniu produktu wyjaśniła, iż zamysłem projektodawcy nie było przetestowanie produktu na konkretnej liczbie organizacji, a zainteresowanie nim podmiotów IES. Dodała, iż w pierwszym etapie realizacji projektu odbyły się konsultacje z organizacjami pozarządowymi. Wszystkie uwagi zgłoszone podczas konsultacji zostały uwzględnione w trakcie opracowywania produktu. Powiedziała, że w I kwartale 2012 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. będzie prowadził akcję promocyjną (ulotki, Internet i spotkania konsultacyjne) zachęcającą organizacje pozarządowe do zaciągnięcia kredytów.
2. Produkt II – *System Monitoringu Realizowanych Przedsięwzięć* – to zintegrowany system informatyczny monitorujący realizację zadań publicznych przez m.st. Warszawa. To innowacyjne narzędzie pozwoli na

monitoring przepływu środków pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi oraz sposobu ich wykorzystania przez organizacje. Umożliwi także utworzenie historii współpracy, która pozwoli ocenić zdolność kredytową organizacji aplikujących o kredyt w ramach Produktu I. Pani Magdalena Arczewska poinformowała, że organizacje pozarządowe będą aplikowały o środki za pomocą generatora wniosków w ramach projektu „NOVUS – program rozwoju administracji samorządowej Warszawy, Poznania, Lublina, Elku i Łodzi” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Na etapie testowania powyższy produkt zostanie wprowadzony w dwóch biurach Urzędu m.st. Warszawa, a docelowo w całym Urzędzie i wszystkich dzielnicach.

3. Produkt III - *Wieloletni Program Współpracy z Instytucjami Ekonomii Społecznej* - wprowadza wieloletnie plany finansowe i wspólne procedury wypracowania podstawowych kierunków działania. Powyższy produkt dotyczy długofalowej współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego a IES. Potwierdzeniem jego innowacyjności są wyniki badań przeprowadzonych przez Instytut Spraw Publicznych w ramach projektu systemowego pt. „Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych – wypracowanie i upowszechnienie standardów współpracy”, których głównym celem było usystematyzowanie wiedzy na temat współpracy między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi. W okresie testowania produktu odbędą się szkolenia, których celem będzie przygotowanie kadr jednostek samorządu terytorialnego i IES do długofalowej i efektywnej współpracy.
4. Produkt IV – *Mechanizm Wsparcia Instytucji Ekonomii Społecznej* – zakładający wsparcie w prowadzeniu działalności pożytku publicznego. Organizacje pozarządowe otrzymają wsparcie w prowadzeniu samodzielnej działalności gospodarczej oraz będą mogły na preferencyjnych warunkach wynająć lokal do prowadzenia działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej. Wsparcie ma umożliwić organizacjom wypracowanie dochodu pozwalającego na samofinansowanie ich działalności. Pani Magdalena Arczewska poinformowała, iż w ramach testowania produktu przekazana zostanie dotacja dla jednej organizacji pozarządowej. Odnosnie uwagi eksperta dotyczącej wysokich kosztów wdrażania dla jednego podmiotu wyjaśniła, że omawiany mechanizm składa się z dwóch komponentów – dotacji na realizację zadania publicznego w formie powierzenia oraz użyczenia na preferowanych warunkach lokalu, w którym organizacja będzie mogła prowadzić, oprócz działalności statutowej, także działalność ekonomiczną. Dodała, że dotacja na realizację zadania publicznego w formie powierzenia jest elementem kluczowym omawianego produktu. Nadmieniła, iż całkowity koszt wprowadzenia produktu w okresie testowania wyniesie ponad 150 tys. zł, z czego ponad 60 tys. zł zostanie przeznaczone na adaptację lokalu i zakup wyposażenia, a ponad 80 tys. zł na prowadzenie działalności pożytku publicznego z obszaru polityki społecznej. Dodała, że po okresie testowania produktu czas użyczenia lokalu będzie można przedłużyć do trzech lat. Pani Magdalena Arczewska wyjaśniła, iż projektodawca w omawianym produkcie nie określił warunków brzegowych konkursu na przyznawanie dotacji, gdyż wynika to z opracowanego projektu. Nadmieniła, iż konkurs zostanie skonstruowany w taki sposób, że organizacja będzie musiała dostarczyć opis zadania, które chce realizować w formie powierzenia oraz business plan. W kwestii uwagi eksperta dotyczącej ograniczenia okresu zobowiązania organizacji do prowadzenia działalności ekonomicznej przez okres sześciu miesięcy pani Magdalena Arczewska wyjaśniła, że zmiana ta podyktowana jest koniecznością zakończenia procesu testowania przed rozpoczęciem ewaluacji zewnętrznej zaplanowanej na III kwartał 2012 roku. Dodała, iż jest to zgodne ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie projektu.

Następnie pani Magdalena Arczewska poinformowała zebranych, iż działania upowszechniające w ramach mainstreamingu horyzontalnego skierowane zostaną do przedstawicieli samorządów oraz IES z dziewięciu miast, których liczba mieszkańców przekracza 300 tys. Zorganizowana zostanie także konferencja podsumowująca projekt z udziałem przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w ramach której podjęta będzie dyskusja na temat możliwych sposobów wykorzystania innowacyjnych rozwiązań wypracowanych

w omawianym projekcie w reprezentowanych przez nich samorządach. W ramach mainstreamingu wertykalnego podjęte zostaną działania na rzecz wprowadzenia zmian o charakterze legislacyjnym i systemowym w celu ułatwienia funkcjonowania IES. Beneficjent będzie również upowszechniał działania poprzez ulotki informacyjne i publikacje, które zostaną wydane pod koniec realizacji projektu. Przeprowadzone badania wykazują, iż przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej służącej celom pożytku publicznego czy działalności IES utrudniają rozwój przedsiębiorczości i wymagają uporządkowania. Projektodawca zamierza zainteresować powyższą tematyką decydentów i ekspertów, przedstawicieli Rady Działalności Pożytku Publicznego, Parlamentarnego Zespołu ds. Organizacji Pozarządowych, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej oraz przedstawicieli świata nauki w celu wprowadzenia zmian w zakresie przepisów dotyczących prowadzenia działalności przez organizacje pozarządowe.

4. Zaprezentowanie opinii eksperta dokonującego oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej”.

Ekspert – pani Małgorzata Kuś-Konieczna zauważyła, iż wniosek o dofinansowanie projektu został przygotowany przez osobę nie do końca znającą specyfikę projektów innowacyjnych testujących. Dlatego część uwag dotyczy skonstruowania wniosku o dofinansowanie. Powiedziała, iż cele szczegółowe zostały ogólnie przedstawione, co może spowodować, że instytucja wdrażająca może mieć problem z oceną jakości zrealizowanego przedsięwzięcia. Dodała, iż reguła SMART dotyczy wszystkich projektów. Zasugerowała, aby beneficjent ujął w celu szczegółowym współpracę ponadnarodową, ponieważ jest to wartość dodana, która z tej współpracy ma wynikać. Powiedziała, iż idea całego projektu jest bardzo dobra i innowatorska. W kwestii sposobu testowania produktów finalnych pani Małgorzata Kuś-Konieczna stwierdziła, iż nie jest jednoznaczne, czy cztery produkty finalne funkcjonują oddzielnie, czy też składają się one na jeden wspólny model w Produkcji IV. Ponadto ani w strategii wdrażania projektu, ani we wniosku o dofinansowanie projektu nie zostali zdefiniowani użytkownicy i odbiorcy w wymiarze testowania, upowszechniania i wymiarze docelowym. Zaznaczyła, iż beneficjent w ramach testowania proponuje nowy produkt, o którym będzie zdobywał wiedzę, ale nie odbędzie się proces przetestowania tego produktu. Dodała, iż nie jest problemem przekonanie organizacji do zaciągnięcia kredytu, a problemem jest jego spłata. Zauważyła, iż planowane w ramach Produktu III warsztaty i szkolenia powinny znaleźć się raczej w mechanizmie wsparcia. Poinformowała uczestników spotkania, iż rezygnuje z uwagi dotyczącej przedstawienia uzasadnienia do planowanych warsztatów z zakresu kompetencji zawodowych instytucji ekonomii społecznej dla 70 osób, zakresu kosztów oraz ich celowości w Produkcie III ze względu na to, że zostało to przedstawione w strategii, czego wcześniej nie zauważyła. W kwestii Produktu IV pani Małgorzata Kuś-Konieczna powiedziała, iż proces wyboru organizacji pozarządowej do wsparcia może być trudny ze względu na to, że może być dużo organizacji zainteresowanych otrzymaniem wsparcia. W związku z powyższym beneficjent będzie musiał ustalić bardzo przejrzysty proces wyboru organizacji. W kwestii skrócenia okresu prowadzenia przez organizację działalności gospodarczej do sześciu miesięcy zwróciła uwagę, że osoba oceniająca wniosek, w którym okres testowania miał trwać rok, mogłaby inaczej ocenić projekt, gdyby wiedziała, iż testowanie będzie trwało pół roku. Skrócenie okresu działalności znacznie ograniczy wynik testowania. Dodała, iż organizacja będzie potrzebowała pół roku na rozruch swojej działalności. Ponadto beneficjent powinien jasno określić użytkowników i odbiorców zaangażowanych w produkt oraz wyraźniej pokazać obszar testowania i działalności mainstreamingowej. Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego sporządzona przez eksperta - panią Małgorzatę Kuś-Konieczną stanowi załącznik nr 3 do niniejszego protokołu.

5. Dyskusja nad zatwierdzeniem strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej” w kształcie, w którym została złożona, zatwierdzeniem warunkowym, bądź odrzuceniem strategii – podjęcie uchwały.

Pan Arkadiusz Brzeziński – Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży zapytał, czy omawiany projekt jest w większej części adaptacją modelu niemieckiego, czy też jest to model wypracowany przez beneficjenta i konsultowany z partnerem ponadnarodowym.

Pani Magdalena Arczewska odpowiedziała, iż w chwili obecnej w Polsce nie można zaadaptować rozwiązań niemieckich ze względu na brak doświadczeń. Dodała, że projektodawca inspirował się modelem działającym w Niemczech, posiadającym wiedzę z zakresu finansowania podmiotów IES i pozyskiwania środków finansowych z działalności gospodarczej na działalność statutową IES. W kwestii uwagi eksperta dotyczącej określenia celu szczegółowego dotyczącego współpracy ponadnarodowej wyjaśniła, iż ten cel został określony w strategii jako poprawa elastyczności finansowej IES poprzez adaptację przez m.st. Warszawa rozwiązań związanych z zapewnieniem trwałości funkcjonowania IES istniejących w Niemczech.

Pani Małgorzata Kuś-Konieczna powiedziała, iż jest to adaptacja.

Pani Magdalena Arczewska odpowiedziała, że nie jest to adaptacja, a raczej wykorzystanie niektórych elementów systemu niemieckiego.

Pan Rafał Krenz – Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL zwrócił uwagę, iż największe miasto w Polsce przedstawiło w sposób kompetentny system wsparcia dla produktów ekonomii społecznej. Dodał, iż sam pomysł podjęcia się przez Urząd m. st. Warszawa tak trudnej problematyki, jaką jest ekonomia społeczna, jest innowacyjny. Innowacyjnym podejściem jest także budowanie partnerstwa ze Stowarzyszeniem Niemiecko-Polskiej Współpracy Socjalnej.

Pani Małgorzata Kuś-Konieczna wyjaśniła, iż nie kwestionuje innowacyjności projektu, a jedynie sugeruje uzupełnienie strategii. Odnośnie współpracy ponadnarodowej dodała, że beneficjent powinien przejrzeć dokumentację konkursową, w której wskazane są formy dopuszczonej współpracy.

Pani Magdalena Arczewska nadmieniła, iż w ramach projektu planowane były dwie wizyty studyjne, z których jedna już się odbyła. Dodała, iż wykonana ekspertyza pokazuje w jaki sposób można odwoływać się do rozwiązań niemieckich. Poinformowała, że omawiany projekt ma za zadanie zmianę sposobu myślenia organizacji i zachęcenie ich do zaciągania kredytów, którymi np. będzie można sfinansować realizowane projekty przed uzyskaniem pierwszej transzy dotacji na jego realizację. Nadmieniła, iż dla organizacji problemem nie jest tylko spłata kredytu, ale również możliwość jego otrzymania. Organizacje, które przejdą pozytywnie proces weryfikacji w ramach omawianego projektu, będą jeszcze musiały zostać pozytywnie zweryfikowane przez bank. Odnośnie wątpliwości eksperta dotyczących sposobu testowania produktów finalnych i odrębnego ich funkcjonowania pani Magdalena Arczewska powiedziała, iż wszystkie cztery produkty tworzą zintegrowany system nowego podejścia do partnerstwa publiczno-społecznego.

Pani Gabriela Sempruch - Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Warszawie zapytała dlaczego działania upowszechniające będą dotyczyły tylko pięciu miast z terenu Mazowsza. Dodała, iż z powodu współpracy z Urzędem m.st. Warszawa nie weźmie udziału w głosowaniu nad strategiami wdrażania wniesionymi przez m.st. Warszawa.

Pan Tomasz Pactwa – Zastępca Dyrektora Biura Funduszy Europejskich w Urzędzie m.st. Warszawa wyjaśnił, iż projekt jest adresowany do większych miast Polski, posiadających duży potencjał administracyjny i doświadczenie we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dodał, iż trudno byłoby wypracować planowane rozwiązania we wszystkich typach samorządów, gdyż projektu nie da się zaaplikować w małych samorządach.

Pan Włodzimierz Górlicki – Starosta Szydłowiecki zapytał w jaki sposób ustalona została oferta bankowa. Dodał, iż podane parametry cenowe są zawyżone w stosunku do ogólnie panujących na rynku.

Pan Tomasz Pactwa odpowiedział, iż projektodawca zaprosił do rozmów Polsko-Amerykański Fundusz

Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe i samorządy w celu wypracowania produktu rynkowego, którego wdrażanie będzie zarówno opłacalne dla banku, jak i organizacji pozarządowych. Oprocentowanie kredytu jest tym wyższe, im bardziej ryzykowne jest jego udzielenie przez bank. Jeśli bank otrzyma informacje o potencjalnych podmiotach, które mogą otrzymać kredyt, oprocentowanie kredytu będzie niższe. Nadmieniał, iż bank będzie otrzymywał z generatora wniosków informacje o historii dotyczącej współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Pan Włodzimierz Górlicki zapytał czy została dokonana analiza aktualnych ofert dotyczących finansowania organizacji pozarządowych.

Pani Magdalena Arczewska odpowiedziała, iż nie było żadnej oferty skierowanej do organizacji pozarządowych. Dodała, że organizacje pozarządowe bardzo często nie są wiarygodne dla banków, natomiast dzięki omawianemu projektowi bank będzie miał do dyspozycji historię współpracy organizacji z urzędem miasta. Nowością jest także to, że miasto będzie mogło w niektórych przypadkach poręczyć kredyt lub pożyczkę. Dodała, iż oprocentowanie musi zostać ustalone na takim poziomie, aby bankowi opłacało się przyznać kredyt.

Pan Tomasz Pactwa dodał, iż na etapie przygotowania projektu przeprowadzona została analiza ofert bankowych dla organizacji pozarządowych. Tylko dwa banki miały takie oferty. Jedna pochodziła z Banku Ochrony Środowiska, natomiast druga nie dotyczyła kredytów, a obsługi organizacji. Przypomniał, iż organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o kredyty w każdym z banków, ale są traktowane jako podmioty gospodarcze, co powoduje, że kredyty mają wysokie oprocentowanie. Dodał, iż organizacji pozarządowych nie można porównać z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą.

Pani Maria Wroniszewska – Fundacja SYNAPSIS zapytała z jakich środków organizacje pozarządowe będą spłacać zaciągnięte kredyty. Zapytała również, czy omawiany projekt przewidziany jest wyłącznie dla organizacji, które prowadzą działalność gospodarczą, bądź zaczną ją prowadzić, aby móc spłacać kredyty z zysków z działalności gospodarczej.

Pan Tomasz Pactwa odpowiedział, iż zamiarem projektodawcy jest przetestowanie w jakim stopniu m.st. Warszawa może wspierać organizacje pozarządowe w prowadzeniu działalności gospodarczej. Nadmieniał, iż projektodawca nie będzie testował czy dana organizacja jest w stanie prowadzić działalność gospodarczą. Beneficjent chce po pół roku testowania produktu otrzymać informację zwrotną, czy miasto może coś zrobić dla organizacji poza przekazaniem lokalu, aby wesprzeć ją w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Pan Rafał Krenz zapytał, czy Bank Ochrony Środowiska dostosował swoje procedury do potrzeb organizacji pozarządowych.

Pan Tomasz Pactwa wyjaśnił, iż główne informacje dotyczące funkcjonowania organizacji pozarządowych będą przekazywane bankowi przez samorząd, jak również samorząd będzie otrzymywał informacje od banku na temat jego ofert. Dodał, iż projektodawca przedstawił bankowi problemy proceduralne wskazane przez organizacje pozarządowe.

Pan Marek Butrym – Wiceprezes Zarządu Mazowieckiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości zapytał w jaki sposób Urząd m.st. Warszawa zapewni kontynuację działań wypracowanych w projekcie i jak została opracowana procedura poręczeń kredytowych udzielanych przez miasto.

Pan Tomasz Pactwa odpowiedział, że brana jest pod uwagę możliwość utworzenia funduszu poręczeniowego. Dodał, iż dla projektodawcy bardzo ważne jest utrzymanie trwałości projektu, dlatego też w jego realizację zaangażowany jest Pełnomocnik Prezydenta m.st. Warszawa ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, który koordynuje prace wszystkich biur i dzielnic w aspekcie realizacji omawianego projektu, aby zmienić i zaproponować nowe rozwiązania, które będą funkcjonowały po zakończeniu realizacji projektu.

Pan Włodzimierz Górlicki powiedział, iż w związku z tym, że kwestia poręczeń nie jest jeszcze dopracowana ma obawy co do zasadności realizacji projektu.

Pan Tomasz Pactwa wyjaśnił, iż decyzja o utworzeniu funduszu poręczeniowego może zapaść dopiero na etapie wdrażania projektu lub po jego wdrożeniu, ponieważ w pierwszej kolejności należy przetestować czy planowane rozwiązania są rynkowe oraz czy projekt cieszy się zainteresowaniem organizacji pozarządowych. Nadmieniał, iż w planie budżetu miasta na 2013 rok z całą pewnością będzie rozważane zabezpieczenie środków na powyższy cel.

Pan Leszek Król zapytał jaka jest wartość projektu.

Pan Tomasz Pactwa odpowiedział, że wartość projektu wynosi 1,6 mln zł.

Pan Leszek Król poddał pod wątpliwość, czy przetestowanie w ramach projektu tylko jednej organizacji wystarczy, aby przekonać się o tym, czy projekt spełnia swoje cele.

Pan Tomasz Pactwa odpowiedział, iż jeśli organizacja po etapie testowania nie utrzyma się na rynku, projektodawca otrzyma informację o przyczynach takiej sytuacji. Dodał, iż budżet projektu jest zbyt niski, aby testowaniu poddać kilka organizacji. Nadmieniał, iż z badań przeprowadzonych wśród organizacji pozarządowych, wynika, że są one zainteresowane skorzystaniem z projektu, zwłaszcza Produktu I. Dodał, iż projektodawca przygotował pakiet szkoleń dla organizacji pozarządowych w zakresie np. zarządzania finansowego, dzięki czemu podniosą swoje kompetencje, w szczególności w zarządzaniu finansowym i płynnością finansową.

Wiceprzewodniczący RST przedstawił poszczególne rekomendacje do uzupełnienia przez beneficjenta.

Pani Małgorzata Kuś-Konieczna zaznaczyła, iż chce przeredagować rekomendacje dotyczące Produktu III. Zaproponowała pozostawienie sformułowania „należy wskazać w jaki sposób dokonana będzie analiza rzeczywistych efektów produktu finalnego”. Ponadto ze względu na fakt, że pojawiły się wątpliwości, iż Produkt IV skierowany jest tylko do jednej organizacji, poddała pod rozagę przeniesienia szkoleń planowanych w ramach Produktu III do Produktu IV. W związku z powyższym rozszerzyłby się zakres wsparcia dla organizacji pozarządowych w ramach Produktu IV. Dodała, iż szkolenia nie powinny zostać ujęte w Wieloletnim Programie Współpracy.

Pani Magdalena Arczewska powiedziała, iż szkolenie skierowane będzie do organizacji, która otrzyma dotację w ramach Produktu IV.

W związku z brakiem dalszych uwag i sugestii Wiceprzewodniczący RST poddał pod głosowanie warunkową akceptację strategii wdrażania projektu wraz z wcześniej omówionymi rekomendacjami:

1. Przeformułowanie i kwantyfikacja przedstawionych celów projektu, aby móc ocenić poziom planowanej zmiany w stosunku do wyników, które zostaną otrzymane w czasie realizacji projektu oraz uzupełnienie informacji o pożądanym stanie docelowym zmiany po wprowadzeniu innowacji, sposobach weryfikacji osiągnięcia celu ogólnego i celów szczegółowych;
2. Określenie celu szczegółowego odnoszącego się do zaplanowanej w projekcie współpracy ponadnarodowej;
3. Uzupełnienie opisu procesu testowania produktów finalnych:
 - Produkt I - *Instrument Finansowy* - należy wskazać minimalną liczbę podmiotów instytucji ekonomii społecznej, które będą uczestniczyły w testowaniu tego produktu. Ponadto należy wyjaśnić w jaki sposób dokonana będzie analiza rzeczywistych efektów produktu finalnego oraz wskazać podmiot, który będzie odpowiedzialny za proces testowania i ewentualną modyfikację produktu;
 - Produkt III - *Wieloletni Program Współpracy z Instytucjami Ekonomii Społecznej* - należy wskazać w jaki sposób dokonana będzie analiza rzeczywistych efektów produktu finalnego;
 - Produkt IV - *Mechanizm Wsparcia Instytucji Ekonomii Społecznej* - proces testowania powinien zostać zweryfikowany pod względem efektywności (wysokie koszty wdrożenia dla jednego podmiotu). Należy szerzej opisać produkt finalny w kontekście rezultatów/minimum wyników jakie powinna osiągnąć organizacja, która wdroży zaplanowany produkt oraz warunki minimalne jakie dzięki wdrożeniu ta organizacja osiągnie w określonym terminie;

- Opis testowania każdego z produktów powinien zostać uzupełniony o wskazanie podejścia do doboru grup użytkowników i odbiorców, którzy wezmą udział w testowaniu, opis przebiegu testowania oraz charakterystykę materiałów, jakie otrzymają uczestnicy;
4. Zdefiniowanie grupy użytkowników i odbiorców w wymiarze testowania, upowszechniania i wymiarze docelowym ze wskazaniem liczby osób zaangażowanych do kolejnych faz realizacji projektu innowacyjnego oraz ich charakterystyki;
 5. Doprecyzowanie sposobu sprawdzenia czy innowacja działa - wskazanie konkretnych źródeł informacji, sposobu wykorzystania oraz częstotliwości prowadzenia czynności monitorujących proces testowania oraz realizacji projektu;
 6. Rozszerzenie działań w ramach strategii upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki na obszar innych regionów lub całego kraju.

W głosowaniu nie uczestniczył przedstawiciel beneficjenta realizującego omawiany projekt. W głosowaniu wzięło udział 14 osób, z czego 11 osób było za warunkowym przyjęciem strategii, a 3 osoby wstrzymały się od głosu. Uchwała w sprawie opinii dotyczącej strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej* realizowanego przez Miasto Stołeczne Warszawa w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki stanowi załącznik nr 4 do niniejszego protokołu.

6. Zaprezentowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „FABER – Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych” – przedstawiciel Miasta Stołecznego Warszawy.

Pani Małgorzata Nowak – przedstawiciel Urzędu m.st. Warszawa przedstawiła prezentację *Strategia Wdrażania Projektu Innowacyjnego Testującego „FABER – Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych”* (stanowi załącznik nr 5 do niniejszego protokołu). Poinformowała zebranych, iż zarówno z badań przeprowadzonych w ramach projektu, jak również z innych ogólnodostępnych badań wynika, że w chwili obecnej branża rzemiosła artystycznego jest zagrożona ze względu na zanikanie niektórych zawodów. Stąd konieczna jest zmiana postrzegania rzemiosła artystycznego i podkreślenia jego roli, jako elementu sektora kreatywnego o wysokim potencjale rozwojowym. Grupę docelową projektu stanowią odbiorcy – młodociani pracownicy zatrudnieni u rzemieślników, rzemieślnicy kształcący się w rzemiośle artystycznym oraz uczniowie i słuchacze szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie w zawodach rzemieślniczych o potencjale artystycznym. Grupę odbiorców zarówno na poziomie testowania, jak i wdrażania produktu finalnego w 30% stanowić będą kobiety, co ma zapobiec poziomej segregacji rynku. Użytkownikiem produktu będzie w szczególności partner projektu – Ogólnopolski Cech Rzemieślników i Artystów, a w późniejszej perspektywie czasowej produkt będą mogły implementować także inne cechy rzemiosł artystycznych, nauczyciele szkół zawodowych i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe w rzemiośle na terenie Mazowsza, jak również w innych regionach Polski. Najważniejszym problemem grupy docelowej zdiagnozowanym podczas badań i prac grupy roboczej jest niedoskonałość kształcenia w zawodach rzemieślniczych, zarówno w szkołach zawodowych, jak i u mistrzów. Ponadto na rynku nie funkcjonuje oferta zajęć uzupełniających kompetencje artystyczne rzemieślników, a młode pokolenie nie wykazuje zainteresowania zawodami rzemieślniczymi, co wynika z niewielkiej wiedzy na temat zawodów rzemieślniczych oraz negatywnych stereotypów dotyczących kształcenia zawodowego. Zauważalny jest również spadek popytu na wyroby rzemieślnicze, jednak badania przeprowadzone wśród mieszkańców Warszawy potwierdzają, że przy zapewnieniu odpowiedniej jakości i promocji wyrobów rzemieślniczych znajdują one swoich odbiorców. Z powyższych badań wynika, że zawody rzemieślnicze nie tracą racji bytu, ich produkty są potrzebne, pozwalają się wyróżnić, dodają wnętrzu charakteru i świadczą o dobrym smaku. W pierwszym etapie realizacji projektu zostały przeprowadzone dwa badania jakościowe i jedno badanie ilościowe. Badania jakościowe skupiały się na charakterystyce, znaczeniu i funkcjonowaniu rzemiosła

artystycznego oraz specyfice nauczania zawodu i wsparciu rozwoju zawodowego. Badanie ilościowe dotyczące zebrania opinii na temat rzemiosła artystycznego wykazało pewne ograniczenia zarówno w systemie szkolnictwa zawodowego, jak i systemie kształcenia czeladniczego i nauki u mistrza. Podczas konstrukcji produktu finalnego wzięto pod uwagę wszystkie elementy, których brakuje lub są niedostatecznie rozwinięte zarówno w systemie kształcenia w szkołach zawodowych, jak i kształcenia w systemie czeladniczym. Pani Małgorzata Nowak wyjaśniła, iż omawiany projekt zakłada utworzenie szkolenia pn. *Akademia Rzemiosł Artystycznych*. Dodała, że na produkt finalny składa się ramowy program szkoleń, na podstawie którego wykładowcy opracują autorskie scenariusze poszczególnych zajęć i proponowany plan zajęć gwarantujący różnorodność przedmiotów, kontynuację omawianych zagadnień oraz wskazujący możliwe terminy wizyt studyjnych i lekcji muzealnych. Ponadto w ramach produktu finalnego została stworzona także rekomendowana bibliografia do poszczególnych przedmiotów i rekomendowana lista miejsc, w których odbywać się będą wizyty studyjne i lekcje muzealne. Szkolenie składa się z dwóch ściśle powiązanych ze sobą bloków - teoretycznego i praktycznego. W ramach bloku teoretycznego będą odbywały się zajęcia z historii sztuki i rzemiosła. Uzupełnieniem tych zajęć będą wykłady z kreacji wizerunku człowieka (moda, trendy) i kreacji przestrzeni (wzornictwo, architektura). Ponadto ze względu na fakt, iż rzemiosło artystyczne wymaga pewnego poziomu artyzmu zostały wprowadzone zajęcia z kreacji artystycznej, które nie były przewidziane we wniosku o dofinansowanie. Odbędą się również zajęcia z konserwacji zabytków i ochrony dziedzictwa, które pozytywnie wpłyną na rozpowszechnienie współpracy pomiędzy konserwatorami zabytków a rzemieślnikami. W ramach bloku pierwszego odbędzie się także rozszerzone, w stosunku do ujętego we wniosku o dofinansowanie, szkolenie z zakresu przedsiębiorczości z elementami marketingu, ponieważ z przeprowadzonych badań, jak i wyników prac grupy roboczej wynika, że przy prowadzeniu własnej działalności niezbędna jest wiedza z zakresu komunikacji z klientem, nowych technik marketingowych oraz budowania oferty i marki. Część zajęć prowadzona będzie w mniejszych grupach, dostosowanych do potrzeb konkretnej grupy. Blok dotyczący zajęć praktycznych obejmuje wizyty w izbach i pracowniach rzemieślniczych oraz lekcje muzealne i wizyty w pracowniach konserwacji zabytków. Wizyty w pracowniach pozwolą beneficjentom zdobyć praktyczną wiedzę dotyczącą funkcjonowania warsztatów rzemieślniczych, a lekcje muzealne i wizyty w pracowniach konserwacji zabytków stanowiąc będą praktyczną ilustrację zagadnień omawianych na zajęciach historii sztuki i rzemiosła. Akademia Rzemiosł Artystycznych jest innowacyjną formą prowadzenia wykładów, sposobem na zainspirowanie uczestników kursu do tworzenia wyrobów artystycznych oraz metodą na podniesienie ich kompetencji. To także otwarcie na współpracę z konserwatorami zabytków, projektantami mody, wnętrz i rzemieślnikami reprezentującymi różne zawody, kładzenie nacisku na współpracę międzypokoleniową i kontynuację tradycji, a także umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technikami marketingowymi, budowanie wizerunku firmy oraz komunikacji z klientem. Odbiorcami projektu będą wybrani przedstawiciele rynku warszawskiego - grupa 25 uczestników, ponieważ jest to optymalny skład do efektywnego prowadzenia zajęć. Pani Małgorzata Nowak poinformowała, że kolejną różnicą w stosunku do złożonego wniosku o dofinansowanie projektu jest to, że w toku pracy grupy roboczej i na podstawie wyników badania przeprowadzonego w ramach projektu do etapu testowania zostały wybrane dwie branże rzemiosła, zamiast dwóch zawodów. Badania wskazały, że zawodami mającymi największe szanse na rozwój są zawody związane z indywidualizacją produktów, dlatego odbiorców podzielono na dwie branże: zawody związane z kreacją wizerunku człowieka np. krawiectwo, szewstwo i jubilerstwo oraz zawody związane z kreowaniem przestrzeni np. kowalstwo artystyczne, stolarstwo i witrażownictwo. Rekrutacja zostanie dokonana w oparciu o wypełnione formularze oraz rozmowę kwalifikacyjną. Formularz zawierać będzie pytania dotyczące wieku, płci, wykształcenia i doświadczenia zawodowego kandydata, a przede wszystkim motywacji do uczestnictwa w szkoleniu, co stanowić będzie podstawę do oceny kandydatury. Informacje o naborze zostaną zamieszczone na stronie internetowej partnera projektu, a także rozesłane do szkół, cechów i izb rzemieślniczych. Decyzję o wyborze uczestników podejmie komisja rekrutacyjna złożona z przedstawicieli projektodawcy i partnera.

Następnie odbędzie się rekrutacja odpowiednio wykwalifikowanej kadry wykładowców w oparciu o ich doświadczenie zawodowe i wykształcenie. Oferty współpracy zostaną wysłane do Akademii Sztuk Pięknych, szkół wyższych kształcących w zawodach artystycznych, pracowni konserwatorskich i cechów rzemieślniczych. Planowane jest również przygotowanie zaplecza technicznego tj. modernizacja sali wykładowej w siedzibie partnera projektu oraz powstanie czytelnia zawierająca publikacje z listy rekomendowanych lektur. W okresie od stycznia do maja 2012 roku odbędzie się szkolenie, którego termin został także zmodyfikowany w odniesieniu do założeń wniosku o dofinansowanie w związku z koniecznością zarezerwowania dłuższego czasu na odpowiednie przygotowanie szkolenia. Po realizacji szkolenia zostanie przeprowadzona ewaluacja, na podstawie której będą podjęte działania upowszechniające i promocyjne.

Pan Łukasz Idziak - przedstawiciel Urzędu m.st. Warszawa dodał, iż w ramach przeprowadzonej ewaluacji można będzie uzyskać odpowiedź na pytanie czy wypracowany w ramach projektu produkt odpowiada na faktyczne potrzeby odbiorców i użytkowników, czy proponowane rozwiązanie jest lepsze od innych istniejących na rynku, czy wypracowane rozwiązania są efektywne pod względem kosztowym i organizacyjnym oraz czy zasadne jest podejmowanie działań upowszechniających i wdrażających. Pan Łukasz Idziak nadmienił, iż na bieżąco prowadzona będzie ewaluacja wewnętrzna, mająca charakter monitoringu realizacji projektu i cyklicznych badań satysfakcji odbiorców projektu. Zostanie przeprowadzona również ewaluacja zewnętrzna zlecona podwykonawcy w celu zapewnienia obiektywności uzyskanych efektów, polegająca na wykonaniu badań społecznych z wykorzystaniem technik i narzędzi jakościowych oraz ilościowych. Po pozytywnej walidacji produktu zintensyfikowane zostaną działania upowszechniające produkt mające na celu wypromowanie produktu finalnego, jako skutecznego narzędzia uatrakcyjnienia i podniesienia jakości kształcenia w rzemiośle artystycznym. Działania upowszechniające skierowane będą do użytkowników, odbiorców oraz decydentów. W ramach działań upowszechniających przewidywane jest utworzenie portalu internetowego, stanowiącego platformę komunikacji organizatorów projektu z jego użytkownikami i odbiorcami oraz promocję zawodów rzemieślniczych i rzemiosła artystycznego. Przewidywane są także działania PR związane z wysyłaniem informacji prasowych, prowadzeniem biura prasowego, a także korespondencja e-mailowa, tradycyjna, bezpośrednie spotkania z użytkownikami i odbiorcami projektu, ulotki informacyjne, spoty reklamowe, seminarium upowszechniające wyniki ewaluacji produktu, konferencje, artykuły sponsorowane promujące produkt finalny oraz spotkania informacyjne w szkołach zawodowych i gimnazjach. Celem działań włączających do głównego nurtu polityki będzie przede wszystkim wdrożenie finalnego produktu projektu do szerokiego nurtu praktyki i polityki regionalnej. Powyższy cel zostanie zrealizowany poprzez zapewnienie atrakcyjności wypracowanego produktu wśród grupy odbiorców i użytkowników. Dodał, iż jednym z celów szczegółowych działań włączających do głównego nurtu polityki jest pozyskanie patronatu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego nad certyfikatem dla projektów szkoleniowych, natomiast celem horyzontalnym jest zapewnienie funkcjonowania produktu po zakończeniu realizacji projektu i jego udostępnienie wszystkim zainteresowanym podmiotom. Celem działań wertykalnych jest stworzenie pozytywnego klimatu dla działań administracyjnych w obszarze kształcenia zawodowego. Działania włączające do głównego nurtu polityki będą polegały przede wszystkim na spotkaniach, kontaktach z decydentami, użytkownikami projektu, udostępnieniu wypracowanego produktu finalnego oraz prowadzeniu indywidualnych konsultacji i wsparcia merytorycznego podmiotom zainteresowanym wdrożeniem produktu finalnego.

Pani Małgorzata Nowak dodała, że projekt spełnia wymogi projektu innowacyjnego tzn. jest kompleksowy, uniwersalny, zakłada efektywność i trwałość rezultatów oraz stosuje zasadę empowermentu. Nadmieniła, iż projekt wychodzi naprzeciw oczekiwaniom respondentów zidentyfikowanych podczas badań oraz uzupełnia istniejącą ofertę edukacyjną. Innowacją w wymiarze problemu jest opracowanie narzędzi służących rozwiązaniu problemu dysonansu pomiędzy ofertą edukacyjną szkół zawodowych z systemem kształcenia u mistrzów, a wymaganiami rynku pracy. W wymiarze uczestnika innowacyjnym rozwiązaniem jest objęcie

wsparciem grupy osób niepodnoszących do tej pory kwalifikacji z powodu braku odpowiedniej oferty szkoleniowej. Natomiast wymiar formy wsparcia polega na rozszerzeniu wachlarza możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych, innowacyjny jest także sposób przekazywania wiedzy uczestnikom kursu, łączący wiedzę teoretyczną z praktycznymi przykładami. Efektem projektu będzie podniesienie świadomości na temat rzemiosł artystycznych jako zawodów kreatywnych zarówno wśród potencjalnych konsumentów, jak i przyszłych rzemieślników artystów, zwiększenie atrakcyjności zawodów rzemiosł artystycznych wśród ludzi młodych wybierających ścieżkę kariery oraz podniesienie konkurencyjności na rynku produktów rzemiosła artystycznego.

7. Zaprezentowanie opinii eksperta dokonującego oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „FABER– Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych”.

Ekspert – pani Iwona Kowalska poinformowała, iż rekomenduje warunkowe zatwierdzenie omawianej strategii. W kwestii wyników badań potwierdzających realizację projektu zaznaczyła, iż pomimo wskazanych przez beneficjenta pięciu obszarów badań, nie ma informacji potwierdzających wiarygodność ich wyników. Nie wskazano, kto stanowił grupy respondentów i jakie techniki badań zostały zastosowane. Dopiero na przedstawionej na posiedzeniu prezentacji pokazano np. badanie ilościowe przeprowadzone wśród mieszkańców Warszawy dotyczące opinii na temat rzemiosła artystycznego. Pani Iwona Kowalska zaznaczyła, iż wyniki badań są bardziej wiarygodne, jeśli dobór respondentów jest dostosowany do przedmiotu badania. W związku z tym, jeśli badanie dotyczące zdiagnozowania popytu na produkty rzemiosła artystycznego, uznawane za dobro luksusowe, zostało przeprowadzone na podstawie wywiadów telefonicznych, jego wyniki nie są zbyt przekonujące, ponieważ nie wiadomo czy wywiad nie został przeprowadzony np. z osobami bezrobotnymi, które nie będą potencjalnymi klientami dóbr luksusowych. Pani Iwona Kowalska podkreśliła, iż przedstawiony produkt jest innowacyjny pod względem wymiaru problemu i wymiaru uczestnika projektu, natomiast w wymiarze formy wsparcia jest średnią innowacją, gdyż szkolenia są dosyć powszechną formą kształcenia. Zaznaczyła, iż wizyty studyjne, lekcje muzealne i zajęcia plenerowe stanowią również o innowacyjności produktu. W kwestii załącznika nr 1 dotyczącego opisu produktu pani Iwona Kowalska podkreśliła, iż nie zostało wskazane jaki będzie udział czasowy na realizację wizyt studyjnych w izbach i pracowniach rzemieślniczych oraz lekcji muzealnych i wizyt w pracowniach konserwacji zabytków. W związku z tym potencjalni kandydaci na szkolenie mogą nie wybrać tej oferty, gdyż nie będzie się wiele różniła od tradycyjnego systemu zajęć szkolnych. Ponadto należy wskazać, co konkretnie będzie wymagane od uczestnika szkolenia i ile czasu zostanie poświęcone na wyjazd do jednej pracowni. W załączniku nr 2 do opisu produktu dotyczącego planu zajęć w ramach Akademii Rzemiosł Artystycznych pani Iwona Kowalska zauważyła, iż wizyty studyjne zaplanowane zostały w piątki, co jest bardzo trudnym zadaniem logistycznym, biorąc pod uwagę czas dojazdu z Warszawy do jakiegoś odległego miasta np. Gdańska. W związku z czym pobyt spędzony w samej pracowni będzie ograniczony, a poza tym należy wziąć również pod uwagę fakt, że następnego dnia uczestnik szkolenia powinien brać udział w ośmiogodzinnych zajęciach. W załączniku nr 3 do opisu produktu dotyczącego rekomendowanych lektur pani Iwona Kowalska wyraziła uznanie dla beneficjenta za dołożenie starań w dobraniu ciekawych i różnicowanych lektur, zarówno krajowych i zagranicznych. Jednak w związku z tym, iż respondenci badań podkreślali brak odpowiednich podręczników, warto byłoby wskazać listę rekomendowanych podręczników do nauki. Dodała, iż cenny jest fakt utworzenia biblioteki, natomiast beneficjent nie sprecyzował czy będzie można wypożyczać publikacje do domu, gdyż uczestnicy szkolenia mogą nie mieć możliwości z nich skorzystać na miejscu ze względu na ograniczony czas. Ponadto dla ułatwienia uczestnikom szkolenia należy podać listę rekomendowanych lektur w układzie alfabetycznym oraz dokonać podziału rekomendowanych źródeł na czasopisma i pozycje książkowe. W kwestii planowanej zmiany w budżecie dotyczącej zwiększenia zakresu zadań eksperta ds. opracowania finalnej wersji programu szkolenia pani Iwona Kowalska podkreśliła, iż należy podać nowy zakres jego zadań. Odnośnie objęcia

procesem testowania 25 uczestników należy wyjaśnić skąd wynika podział na 15 młodocianych pracowników zatrudnionych u rzemieślników, 5 rzemieślników kształcących w rzemiośle artystycznym i 5 uczniów i słuchaczy szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie w rzemiośle artystycznym. Pani Iwona Kowalska zapytała czy w sytuacji, gdy na szkolenie zgłosi się 25 kandydatów reprezentujących tę samą branżę np. jubilerską, testowanie produktu obejmie tylko grupę reprezentującą tę branżę. Dodała, iż nie wiadomo jest do jakich środowisk zostanie skierowana oferta współpracy z wykładowcami. Mimo, że w prezentacji pokazano, iż będzie ona skierowana do szkół wyższych sektora artystycznego, to w dalszym ciągu nie wiadomo czy w kraju znajdują się odpowiedni specjaliści. W związku z tym beneficjent powinien rozważyć także możliwość zatrudniania wykładowców z zagranicy. Ponadto należy doprecyzować na czym będzie polegała modernizacja sali wykładowej w siedzibie Ogólnopolskiego Cechu Rzemieślników i Artystów. Pani Iwona Kowalska podkreśliła, że w ramach strategii upowszechniania należy przedstawić informację, gdzie będą publikowane artykuły sponsorowane i zaproponować spotkania informacyjne z uczniami szkół w celu przybliżenia im istoty produktu finalnego, co zostało ujęte w prezentacji przedstawionej przez beneficjenta. Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego sporządzona przez eksperta - panią Iwonę Kowalską stanowi załącznik nr 6 do niniejszego protokołu.

8. Dyskusja nad zatwierdzeniem strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „FABER– Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych” w kształcie, w którym została złożona, zatwierdzeniem warunkowym, bądź odrzuceniem strategii – podjęcie uchwały.

Pan Rafał Krenz zapytał czy Urząd m.st. Warszawa przewiduje jakieś formy wsparcia ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej przez rzemieślników, którzy ukończą szkolenie np. preferencyjny wynajem lokali.

Pani Barbara Kucharska – Zastępca Dyrektora Mazowieckiego Centrum Pomocy Społecznej zapytała w jaki sposób będą weryfikowane uzdolnienia artystyczne kandydatów do wzięcia udziału w szkoleniu.

Pani Olga Werbeniec – Prezes Ogólnopolskiego Cechu Rzemieślników i Artystów wyjaśniła, iż przedstawiciele Cechu uczestniczą w negocjacjach dotyczących ustalenia stawek czynszowych i zabiegają o obniżanie stawek lokalowych dla rzemieślników. Dodała, iż kandydaci na szkolenie będą decydować o wyborze mistrza, jak również sam mistrz dokona wyboru osób do udziału w szkoleniu. Uczeń będzie odbywał szkolenia, brał udział w wizytach studyjnych i odwiedzał pracownie konserwatorskie, aby zobaczyć jak w praktyce pracują rzemieślnicy, a rzemieślnicy artyści będą mieli możliwość zdobyć wiedzę teoretyczną.

Pan Włodzimierz Górlicki powiedział, iż realizacja projektu jest zasadna, jednak strategia wdrażania projektu nie została dopracowana. Dodał, iż rekomendacje eksperta dotyczące wyników przeprowadzonych badań powinny po uzupełnieniu przez beneficjenta zostać poddane ponownej ocenie eksperta.

Pan Tomasz Pactwa wyjaśnił, że w strategii nie zostały ujęte wszystkie wyniki badań ze względu na ich objętość. Zapewnił, iż przeprowadzone badania potwierdzają zasadność realizacji projektu. Dodał, że w strategii zostanie przedstawiona szczegółowa informacja na temat wyników badań. Wyjaśnił, iż liczba 25 osób biorących udział w testowaniu została ustalona w oparciu o założone wskaźniki produktu. We wniosku o dofinansowanie została wskazana liczba uczestników szkolenia, jak również przedstawiony sposób jego przeprowadzenia. Pan Tomasz Pactwa w kwestii rekomendacji eksperta dotyczącej wskazania, gdzie będą publikowane artykuły sponsorowane promujące produkt finalny zauważył, iż w chwili obecnej nie można powiedzieć, gdzie one konkretnie się ukażą, gdyż najpierw muszą zostać wysłane zapytania ofertowe, a następnie będzie wybrana najkorzystniejsza oferta. Dodał, iż obecnie można wskazać tylko rodzaj branży publikacji, w której zostaną zamieszczone artykuły. Wyjaśnił, iż zwiększenie stawki wynagrodzenia eksperta ds. opracowania finalnej wersji programu szkolenia wynika ze zwiększenia zakresu zadań eksperta, jak również z problemów ze znalezieniem eksperta, który zgodziłby się na wykonanie zamówienia za oferowaną cenę. Dodał, iż ograniczone koszty nie pozwolą na zatrudnienie wykładowców z zagranicy. Wyjaśnił, iż utrzymanie trwałości projektu zapewni

Ogólnopolski Cech Rzemieślników i Artystów. Pan Tomasz Pactwa zaznaczył, iż podręczniki do nauki zostaną zaproponowane dopiero na etapie wdrażania projektu przez poszczególnych wykładowców, którzy wiedzą najlepiej w oparciu o jaki podręcznik prowadzić wykłady. Nadmienił, iż portal internetowy ma innowacyjny charakter, ponieważ poza promocją szkolnictwa zawodowego będzie promował produkty wytworzone przez rzemieślników. Dodał, że portal będzie prowadzony przez partnera projektu - Ogólnopolski Cech Rzemieślników i Artystów oraz zapewnił, iż plan wizyt studyjnych uwzględni niezbędny czas dojazdu do miejsca wizyty.

Pani Iwona Kowalska dodała, iż wystarczające będzie doprecyzowanie, że artykuły sponsorowane zostaną opublikowane w publikacjach branżowych.

Pani Małgorzata Nowak dodała, że w ramach omawianego projektu odbędą się trzy wizyty studyjne poza Warszawą. W związku z trudnościami związanymi z dojazdem np. do Gdańska prawdopodobnie wizyty zostaną zaplanowane w Łodzi, czy Płocku, aby w ciągu jednego dnia uczestnicy szkolenia mogli zwiedzić muzeum, czy pracownię konserwatorską. Nadmieniła, iż we wszystkich wizytach studyjnych będą uczestniczyli także wykładowcy.

Pani Magdalena Cichostępska – Dyrektor Wydziału Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kuratorium Oświaty w Warszawie poprosiła o wyjaśnienie w jaki sposób omawiany projekt powiązany jest z potrzebami warszawskiego rynku pracy oraz dlaczego odbiorcami projektu są uczniowie. Zapytała również czy przewidziane są zmiany dotyczące egzaminu czeladniczego, który musi zostać dopasowany do zmodernizowanego kształcenia zawodowego.

Pani Olga Werbeniec wyjaśniła, iż planowane szkolenia nie zakładają wspomaganie uczestników w zdaniu egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego, ale są skierowane do osób kończących lub kontynuujących naukę zawodu i uczniów gimnazjów, liceów plastycznych stojących przed podjęciem decyzji o dalszym kształceniu. Pani Olga Werbeniec powiedziała, iż do sali szkoleniowej zostaną zakupione stoliki, krzesła i komputery wraz z programem do projektowania. Zaznaczyła, iż w ramach projektu zostanie utworzona czytelnia, a nie biblioteka ze względu na to, że literatura branżowa zarówno polska i zagraniczna jest bardzo droga. Dodała, iż ma nadzieję, że osoby, które wezmą udział w szkoleniu będą chciały kontynuować swoją działalność w Cechu.

Pan Leszek Król zwrócił uwagę na wysoki koszt przypadający na jednego uczestnika projektu – 32 tys. zł. Dodał, iż omawiany projekt jest interesujący, wymaga jednak dopracowania np. w kwestii badań potwierdzających zasadność realizacji projektu. Ponadto nie do końca jest jasne czy wizyta studyjna np. w muzeum, bez pokazania procesu wytworzenia produktu, będzie przydatna osobom szkolącym się. Pan Leszek Król nadmienił, iż należy pamiętać o racjonalności wydatkowania pieniędzy publicznych. Dodał, iż innowacja powinna wносить nowe rozwiązania, bądź ulepszać istniejące, natomiast nie do końca wiadomo czy zwiększenie oferty szkoleniowej można traktować jako innowację.

Pani Olga Werbeniec wyjaśniła, iż w ramach projektu zostanie przeszkolona grupa 25 osób, co zostało ustalone podczas wielu spotkań grupy roboczej. Następnie zostanie przygotowana komercyjna oferta szkoleniowa skierowana do uczniów i osób, które chciałyby zajmować się rzemiosłem artystycznym. Dodała, iż ideą projektu jest pokazanie, że współczesny rzemieślnik jest wykształcony i potrafi sobie poradzić z kreacją artystyczną.

Pan Tomasz Pactwa powiedział, iż przygotowany projekt może pomóc w przetrwaniu tradycyjnych zawodów rzemieślniczych. Zaznaczył, iż młode pokolenie nie jest zainteresowane wykonywaniem rzemiosła artystycznego i kontynuowaniem pracy rzemieślników, a biorąc pod uwagę fakt, że większość mistrzów ma ponad 65 lat istnieje zagrożenie wyginięcia zawodów rzemiosła artystycznego. Zaznaczył, iż nie można powiedzieć, że wyszkolenie jednego uczestnika szkolenia będzie kosztowało 32 tys. zł, gdyż w ramach projektu zostanie przetestowanych 25 osób, a następnie program nauczania zostanie wdrożony na stałe w Cechu. Dodał, iż projekt realizowany jest zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu zatwierdzonym przez instytucję organizującą konkurs.

Pani Katarzyna Sokolnicka – Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości zapytała przez jaki okres projekt jest już realizowany oraz ile środków zostało do tej pory wydatkowanych.

Pan Tomasz Pactwa odpowiedział, iż projekt realizowany jest od 8 miesięcy i wydane zostało około 70 tys. zł.

Pan Włodzimierz Górlicki zapytał czy istnieje możliwość skierowania przez Sieć omawianej strategii do poprawy i ponownego jej rozpatrzenia po dokonaniu zaleconych korekt.

Pan Leszek Król odpowiedział, iż nie ma możliwości skierowania strategii do poprawy. Ponadto opinia wydana przez Sieć nie jest wiążąca dla instytucji organizującej konkurs. Dodał, że instytucja organizująca konkurs może nie zgodzić się z rekomendacją Sieci oraz zaznaczył, iż poruszał tę kwestię w momencie tworzenia się Sieci.

Pan Włodzimierz Górlicki zapytał czy istnieje możliwość zmiany rekomendacji eksperta dotyczącej publikowania artykułów sponsorowanych. Dodał, iż podczas głosowania nad przyjęciem poprzedniej strategii wdrażania projektu wstrzymał się od głosu, ponieważ uznał, że została w nim zachwiana racjonalność wydatkowania środków publicznych.

Pani Magdalena Cichostępska dodała, iż jej zdaniem projekt zrealizuje swoje cele oraz zaznaczyła, że nie jest do końca przekonana, co do trafności sformułowania celu głównego projektu. Jednak należy pamiętać, że twardym rezultatem projektu będzie Akademia dająca możliwość rozwoju i podnoszenia kwalifikacji przez czeladników, artystów i rzemieślników.

Pan Jacek Gralczyk reprezentujący Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL dodał, iż jego zdaniem projekt wyczerpuje definicję innowacyjności ze względu na to, że beneficjent podjął się próby wprowadzenia nowych rozwiązań w rzemiośle. Ponadto bardzo dobrym pomysłem jest fakt upowszechniania ekonomii społecznej i wykorzystania narzędzi ekonomii społecznej wśród rzemieślników, którzy są środowiskiem konserwatywnym.

Pani Iwona Kowalska podkreśliła, iż w podsumowaniu sporządzonej listy sprawdzającej ocenę strategii zaznaczyła, że wskazane uwagi w 6 na 14 obszarów nie stanowią ciężaru gatunkowego uprawniającego do odrzucenia strategii, a uwzględnienie wskazanych uwag zwiększy jedynie jej wartość merytoryczną. Dodała, iż został przygotowany cenny produkt, na który zapewne będzie duże zapotrzebowanie. Zaznaczyła również, że omawiana strategia została również pozytywnie zarekomendowana przez innego niezależnego eksperta. Podkreśliła, że podczas realizowania projektów innowacyjnych racjonalność kosztów musi z założenia uwzględniać ryzyko wyższych kalkulacji.

Pani Olga Werbeniec dodała, iż omawiany projekt jest jednym z dwóch wdrażanych przez Ogólnopolski Cech Rzemieślników i Artystów w partnerstwie z Urzędem m.st. Warszawa. Drugim projektem jest Salon Artystów Rzemiosła łączący kreatywność z przedsiębiorczością, przedstawiający nowoczesne oblicze rzemieślników artystów wykonujących swój zawód od wielu lat. Omawiany projekt jest skierowany do osób młodych, których brakuje w rzemiośle artystycznym. Wyjaśniła, iż idea projektu powstała w Cechu i jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby środowiska rzemieślników.

Pan Leszek Król zapytał eksperta czy rekomendacja dotycząca wyjaśnienia przyczyn zmian w budżecie jest zasadna, skoro budżet projektu został zatwierdzony przez instytucję organizującą konkurs.

Pani Iwona Kowalska wyjaśniła, iż nie znalazła w strategii informacji o zmianach w budżecie, dlatego podkreśliła to w liście sprawdzającej. Jednak w związku z tym, iż beneficjent zaznaczył, że budżet został przedstawiony we wniosku o dofinansowanie projektu, można wyłączyć rekomendację nr 7 dotyczącą zmian w budżecie. Natomiast w kwestii rekomendacji dotyczącej publikacji artykułów sponsorowanych pani Iwona Kowalska zaproponowała preredagowanie rekomendacji polegające na podaniu informacji w jakich obszarach branżowych będą zamieszczane artykuły sponsorowane.

Pani Gabriela Sempruch powiedziała, iż projekt odpowiada na realne potrzeby rzemieślników, realizowany jest w partnerstwie z Ogólnopolskim Cechem Rzemieślników i Artystów, który najlepiej zna sytuację rzemieślników artystów. Zaproponowała swoje wsparcie podczas poprawiania strategii i zapytała czy Sieć zgadza się na powyższe. Dodała, iż omawiana strategia nie została metodologicznie dopracowana np. niepoprawnie zostały sformułowane rezultaty projektu.

Członkowie RST przychyliłi się do propozycji pani Gabrieli Sempruch.

Następnie wobec braku dalszych uwag pan Leszek Król poddał pod głosowanie akceptację, warunkową akceptację strategii wdrażania projektu i odrzucenie strategii wdrażania projektu.

Pan Włodzimierz Górlicki zasugerował przeprowadzenie głosowania tylko nad warunkowym przyjęciem strategii wraz z zaproponowanymi w uzasadnieniu rekomendacjami.

Wobec braku uwag ze strony członków Sieci pan Leszek Król zaproponował przyjęcie uchwały rekomendującej warunkową akceptację strategii wdrażania projektu innowacyjnego z następującym uzasadnieniem:

1. Doprecyzowanie wyników badań potwierdzających potrzebę realizacji projektu o grupy respondentów, populację respondentów w poszczególnych grupach respondentów oraz techniki zastosowanych badań;
2. Doprecyzowanie we wskaźniku w grupie rezultatów twardych dlaczego szkoleniem na etapie testowania objętych zostanie 25 uczestników oraz określenie jakiego typu rzemiosła artystycznego będzie dotyczyło szkolenie. Ponadto w opisie sposobu pomiaru i źródła weryfikacji wskaźników nr 1 i 2 w grupie rezultatów miękkich należy wyjaśnić, kiedy zostaną przeprowadzone badania ankietowe i wywiady pogłębione wśród interesariuszy projektu;
3. W załączniku nr 1 do opisu produktu w bloku 2 dotyczącym zajęć praktycznych doprecyzowanie jaki będzie udział czasowy w ciągu 5 dni (w tym 3 wyjazdy poza Warszawę) na realizację działań skierowanych do uczestników szkolenia. Ponadto należy podać informację na temat zakresu zadań, który będzie miał do zrealizowania uczestnik szkolenia w ramach poszczególnych form zaplanowanych w ramach działań praktycznych;
4. W załączniku nr 2 do opisu produktu dotyczącego planu zajęć w ramach Akademii Rzemiosł Artystycznych należy dodać odnośnik do wykazu miejsc wizyt studyjnych poza Warszawą. Ponadto przewidziany wymiar godzin zajęć praktycznych został w sposób nieuzasadniony bardzo ograniczony;
5. W załączniku nr 3 do opisu produktu dotyczącego rekomendowanych lektur, zarówno z historii sztuki i rzemiosła artystycznego oraz zajęć z przedsiębiorczości z elementami marketingu, należy ułożyć w układzie alfabetycznym wykaz lektur, dokonać podziału rekomendowanych źródeł na pozycje książkowe i czasopisma, wyjaśnić czy rekomendowane pozycje będą dostępne dla uczestników szkoleń w ramach zajęć dydaktycznych oraz wskazać tytuły podręczników do nauki. Ponadto można rozważyć utworzenie biblioteki umożliwiającej uczestnikom szkolenia wypożyczenie książek zarówno w czasie trwania szkolenia, jak i po jego zakończeniu;
6. W załączniku nr 4 do opisu produktu dotyczącego listy rekomendowanych placówek na potrzeby realizacji bloku 2 szkolenia w ramach Akademii Rzemiosł Artystycznych powinna zostać zawarta informacja o tym, że z dyrektorami rekomendowanych placówek będą podpisywane stosowne umowy o przyjęciu na wizyty studyjne uczestników szkolenia Akademia Rzemiosł Artystycznych;
7. Wyjaśnienie z czego wynika decyzja o objęciu procesem testowania 25 uczestników i dlaczego procesem testowania zostanie objętych 15 młodocianych pracowników zatrudnionych u rzemieślników w celu nauki zawodu w rzemiośle artystycznym, około 5 rzemieślników kształcących w rzemiośle artystycznym oraz około 5 uczniów i słuchaczy szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie w rzemiośle artystycznym. Ponadto należy wyjaśnić co oznacza sformułowanie „ze względu na uprawianą branżę rzemiosła”;

8. W opisie przebiegu etapu testowania należy wyjaśnić na czym będzie polegała modernizacja sali wykładowej w siedzibie Ogólnopolskiego Cechu Rzemieślników Artystów. Ponadto nie zostały ustalone kryteria wyboru odpowiedniej kadry wykładowców, nie wiadomo jest również do jakich środowisk oferta współpracy zostanie skierowana;
9. Należy opisać kwalifikacje członków zespołu odpowiedzialnych za monitorowanie realizacji etapu testowania;
10. Doprecyzowanie w ramach planu działań upowszechniających informacji branżowych, gdzie będą publikowane artykuły sponsorowane promujące produkt finalny. Rozważenie zorganizowania spotkania z uczniami na terenie szkół w celu przybliżenia produktu finalnego.

W głosowaniu nie uczestniczył przedstawiciel beneficjenta realizującego omawiany projekt. W głosowaniu wzięło udział 13 osób, z czego 10 osób było za przyjęciem uchwały, a 3 osoby wstrzymały się od głosu. Uchwała w sprawie opinii dotyczącej strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *FABER – Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych* realizowanego przez Miasto Stołeczne Warszawa w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki stanowi załącznik nr 7 do niniejszego protokołu.

9. **Przerwa** – przerwa trwała od godziny 13.15 do godziny 13.35.

10. Zaprezentowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój”.

Pan Jacek Gralczyk poinformował zebranych, iż opracowanie strategii stanowiło duży problem, ponieważ w ramach projektu zostanie utworzonych sześć innowacyjnych produktów z zakresu ekonomii społecznej, z których każdy mógłby być odrębnym projektem. W związku z powyższym strategia jest opisem wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi produktami i ich wykorzystania w założonej koncepcji. Produkty zostały zaplanowane we współpracy z ekspertami, a także przy dużym zaangażowaniu lokalnych liderów i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Powiedział, iż omawiany projekt doprowadzi do dokonania trwałych zmian w wykorzystaniu narzędzi ekonomii społecznej, które spowodują, że ekonomia społeczna będzie funkcjonowała jako czynnik rozwoju na terenie subregionu Płockiego, nazywanego Mazowszem Płockim. Wyjaśnił, iż założone cele strategiczne (zmiana postaw wobec ekonomii społecznej, infrastruktura instytucjonalna i polityka publiczna), przestrzeń i miejsca (Słupno, gminy sąsiednie i Mazowsze Płockie) oraz obszary innowacji (ekonomia społeczna, jako czynnik rozwoju lokalnego, podmioty ekonomii społecznej, ich miejsce w sektorze usług społecznych i miejsce ekonomii społecznej w polityce publicznej) doprowadziły do powstania produktów. W ramach projektu kreowana będzie infrastruktura instytucjonalna i sieć relacji na rzecz współpracy. W celu uzyskania odpowiedzialności społecznej zostaną utworzone instrumentaria organizacyjne np. spółdzielnia czy klaster, a także niezbędne jest porozumienie z instytucjami sektora samorządowego i pozarządowego. Innowacją w omawianym projekcie jest to, że ekonomia społeczna nie jest w tym przypadku elementem interwencji, który ma rozwiązać istniejące problemy społeczne np. stworzyć nowe miejsca pracy, ale ma być stałym czynnikiem rozwoju lokalnego. Ponadto innowacyjne jest miejsce podmiotów ekonomii społecznej w sektorze usług społecznych i zamiar trwałego wprowadzenia ekonomii społecznej do polityki publicznej. Następnie pan Jacek Gralczyk przedstawił produkty, które powstaną w ramach realizacji projektu:

1. *Laboratorium Ekonomii Społecznej*, które będzie analizowało i diagnozowało społeczne obszary z zakresu ekonomii społecznej, polityki lokalnej, edukacji, kultury i rozwoju potencjału ludzkiego. Laboratorium stanowić będzie edukacyjną przestrzeń dla wymiany doświadczeń, aktywizacji społecznej i łączenia potencjału mieszkańców – praktyków i teoretyków;
2. *Melioracyjna spółdzielnia socjalna osób prawnych* - jeden z najmocniejszych atutów projektu, który ma znaleźć sposób połączenia możliwych działań, spójnych z oczekiwaniami władz publicznych i mieszkańców sprzyjających rozwojowi gospodarczemu i zmniejszeniu obszarów wykluczenia społecznego;

3. *Spółdzielnia socjalna „Środowiskowe Centrum Usług Społecznych”*, w ramach której ma dojść do łączenia potencjału samorządu lokalnego, środowiska osób wykluczonych i środowiska lokalnego. Stworzony zostanie także mechanizm wspólnej realizacji usług społecznych oraz wypracowana komercyjna usługowa komercyjna skierowana do mieszkańców Płocka z tzw. suburbia, którzy są zainteresowani usługami socjalno-edukacyjno-rekreacyjnymi w położonym niedaleko środowisku;
4. *Klaster podmiotów ekonomii społecznej*, w ramach którego utworzony zostanie Inkubator Ekonomii Społecznej. Celem klastra będzie przygotowanie lokalnych środowisk do wspólnego działania na rzecz ekonomii społecznej;
5. *Model współpracy między podmiotami ekonomii społecznej a przedsiębiorstwami*, który ma stanowić forum wsparcia ekonomii społecznej;
6. *Założenia Strategii Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Mazowieckim*, której zadaniem jest zwiększenie roli ekonomii społecznej w rozwoju lokalnym i rozwiązywaniu problemów lokalnych oraz wzrost liczby i potencjału przedsiębiorstw społecznych na Mazowszu.

Następnie pan Cezary Miżejewski reprezentujący Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL powiedział, iż ekonomia społeczna jest innowacją, ponieważ cały czas trzeba tworzyć coś nowego. Zwrócił uwagę, iż ekonomii społecznej nie można traktować jako warsztatów terapii zajęciowej. W ramach omawianego projektu beneficjent zamierza włączyć ekonomię społeczną w politykę rozwoju. Dodał, że analizując sytuację powiatu płockiego można stwierdzić, iż z jednej strony jest on atrakcyjnym miejscem dla inwestorów ze względu na warunki do rozwoju rolnictwa – dobra jakość gleb, rozwój turystyki i rekreacji, a z drugiej ma wiele różnych zagrożeń – np. rosnące bezrobocie i występujące powodzie na terenach nadwiślanych wynikające z zaniedbanego systemu melioracyjnego. Zgodnie z ustawą Prawo wodne melioracje są obszarem działalności spółek wodnych, które ze względu na wykonywane zadania wykazują podobieństwo do przedsiębiorstw użyteczności publicznej. Wyjaśnił, iż zamiarem projektodawcy jest utworzenie podmiotu ekonomii społecznej, w ramach którego zostałyby połączone działania związane ze wsparciem działalności spółek wodnych przy jednoczesnym umożliwieniu osobom bezrobotnym zagrożonym wykluczeniem społecznym podjęcia zatrudnienia. Planowana do utworzenia spółdzielnia socjalna osób prawnych może zostać założona przez co najmniej dwie organizacje pozarządowe lub jednostki samorządu terytorialnego. W omawianym przypadku powstanie podmiot będący współwłasnością sektora obywatelskiego (spółki wodnej mającej status organizacji pozarządowej) i samorządu terytorialnego. Dodał, iż będzie to podmiot reprezentujący zarówno rolników, jak i samorząd. Warunkiem działania spółdzielni socjalnej będzie zatrudnienie co najmniej pięciu osób spośród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pan Cezary Miżejewski wyjaśnił, iż szacunkowe koszty zakupów inwestycyjnych np. koparki, pił i samochodu terenowego zostały ustalone na poziomie około 80 tys. zł, natomiast roczny koszt funkcjonowania spółdzielni przy założeniu zatrudnienia siedmiu pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy i czterech pracowników sezonowych wyniesie około 180 tys. zł. Ponadto spółdzielnia socjalna będzie mogła podejmować szereg innych działań zarobkowych np. z sektorem przedsiębiorstw, czy samorządami terytorialnymi. Pan Cezary Miżejewski dodał, że utworzenie spółdzielni socjalnej jest produktem innowatorskim, przyjmowanych z optymizmem przez przedstawicieli innych spółek wodnych z całego kraju.

11. Zaprezentowanie opinii eksperta dokonującego oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój”.

Ekspert - pan Antoni Rutka podkreślił wysoką jakość omawianej strategii. Nadmienił, iż włączenie się do realizacji projektu kreatora polityki socjalnej w Polsce - pana Cezarego Miżejewskiego daje gwarancję jego profesjonalnej realizacji. Dodał, iż wierzy, że doświadczenia wypracowane podczas realizacji omawianego projektu wniosą wiele argumentów uzasadniających potrzebę i propozycję kierunków rozwiązań prawnych i systemowych w polityce społecznej państwa. Zaznaczył, iż strategia zawiera usterki natury technicznej

polegające na niepoprawnym zdefiniowaniu wskaźników dla poszczególnych faz wdrażania projektu. Ponadto beneficjent nie wskazał i nie opisał wartości docelowych wskaźników oraz sposobów pomiaru i weryfikacji wskaźników rezultatu. Niezbędne jest również doprecyzowanie koncepcji upowszechniania rezultatów projektu o konkretną liczbę adresatów, zarówno użytkowników, jak i odbiorców produktu finalnego. Ekspert zaproponował warunkowe zatwierdzenie strategii, przy założeniu wprowadzenia przez projektodawcę ww. zmian. Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego sporządzona przez eksperta - pana Antoniego Rutkę stanowi załącznik nr 8 do niniejszego protokołu.

12. Dyskusja nad zatwierdzeniem strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. „Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój” w kształcie, w którym została złożona, zatwierdzeniem warunkowym, bądź odrzuceniem strategii – podjęcie uchwały.

Pan Tomasz Pactwa zapytał czy beneficjent posiada jakąś alternatywę w przypadku niezyskania dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Poddziałania 7.2.2 *Wspieranie ekonomii społecznej* lub środków z Funduszu Pracy na pokrycie kosztów całorocznego funkcjonowania spółdzielni socjalnej.

Pan Cezary Miżejewski odpowiedział, iż uzyskane środki zewnętrzne zostaną przeznaczone tylko na pokrycie pierwszorazowych kosztów uruchomienia spółdzielni. Środki te mogą pochodzić z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Funduszu Pracy lub ze źródeł samorządowych. Dodał, że samorząd może również wspierać działalność spółdzielni poprzez udzielenie różnego rodzaju urzędzeń na okres funkcjonowania spółdzielni.

Pan Rafał Krenz dodał, że jednym z partnerów projektu jest ośrodek pomocy społecznej, który zadeklarował włączenie się w realizację zadań w ramach Środowiskowego Centrum Usług Społecznych. Ponadto z przeprowadzonych badań wynika, że przedstawiciele środowiska lokalnego, samorządów i biznesu ze Słupna są zainteresowani nową formą wsparcia osób niepełnosprawnych.

Pan Leszek Król wobec braku dalszych uwag i sugestii poddał pod głosowanie warunkową akceptację strategii wdrażania projektu wraz z rekomendacjami zaproponowanymi przez eksperta. Członkowie Sieci zgodzili się z przyjęciem następujących rekomendacji:

1. Do zweryfikowania osiągnięcia celów projektu należy zdefiniować odpowiednie wskaźniki wykonania dla każdej z poszczególnych faz wdrażania projektu: testowania, upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki;
2. Należy ustalić właściwe wartości docelowe wskaźników i sposoby pomiaru wskaźników wykonania w każdej z trzech faz wdrażania projektu;
3. Sprecyzowanie liczebności różnych kategorii adresatów fazy upowszechniania (użytkowników i odbiorców produktu finalnego).

W głosowaniu nie uczestniczył przedstawiciel beneficjenta realizującego omawiany projekt. W głosowaniu wzięło udział 12 osób. Uchwała w sprawie opinii dotyczącej strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój* realizowanego przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki została podjęta jednogłośnie (stanowi załącznik nr 9 do niniejszego protokołu).

13. Sprawy różne

Pani Beata Samsel - Kierownik Biura Komitetów ds. programów krajowych i unijnych w Kancelarii Marszałka sprostowała, że strategia projektu innowacyjnego pt. „Organizacje pozarządowe lider ekonomii społecznej” oceniana podczas ostatniego posiedzenia Sieci wpłynęła do Urzędu w dniu 31 maja br., a nie jak zostało ujęte w uzasadnieniu do uchwały ws. ww. projektu w dniu 1 czerwca br.

14. Zakończenie obrad.

Wiceprzewodniczący RST po stwierdzeniu braku innych spraw do omówienia zamknął VII posiedzenie RST. Posiedzenie zakończyło się o godzinie 14.50.

Wice Dyrektora Departamentu
Leszek Król

Załączniki:

1. Lista obecności.
2. Prezentacja pt. *TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej*.
3. Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego sporządzona przez eksperta – panią Małgorzatę Kuś-Konieczną.
4. Uchwała Nr 6/11 RST w sprawie opinii dotyczącej strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej* realizowanego przez Miasto Stołeczne Warszawa w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
5. Prezentacja pt. Strategia Wdrażania Projektu Innowacyjnego Testującego „FABER – Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych”.
6. Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego sporządzona przez eksperta – panią Iwonę Kowalską.
7. Uchwała Nr 7/11 RST w sprawie opinii dotyczącej strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *FABER – Rzemiosło motorem tworzenia zawodów kreatywnych* realizowanego przez Miasto Stołeczne Warszawa w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
8. Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego sporządzona przez eksperta – pana Antoniego Rutkę.
9. Uchwała Nr 8/11 RST w sprawie opinii dotyczącej strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt. *Innowacje – przedsiębiorczość – rozwój* realizowanego przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Protokolant:
Joanna Olszewska-Hurtuk